

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра матеріалознавства та ливарного виробництва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПАТЕНТОЗНАВСТВО

м. Кропивницький – 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація.
2. Анотація до дисципліни.
3. Мета і завдання дисципліни.
4. Формат дисципліни.
5. Результати навчання.
6. Обсяг дисципліни.
7. Ознаки дисципліни.
8. Пререквізити.
9. Технічне та програмне забезпечення / обладнання.
10. Політика курсу.
11. Навчально-методична карта дисципліни.
12. Система оцінювання та вимоги.
13. Рекомендовані джерела інформації.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	ПАТЕНТОЗНАВСТВО
Викладач	Кропивний Володимир Миколайович, кандидат технічних наук, професор
Контактний телефон	(0522) 55-93-59
E-mail:	vladimir_kr@i.ua
Консультації	<i>очні</i> – відповідно до затвердженого графіка консультацій; <i>онлайн</i> – е-листування, у месенджері (Facebook-Messenger), вебінари на платформі Zoom(за запитом здобувача)
Система дистанційного навчання	moodle.kntu.kr.uaDistancelearningCNTU

2. Анотація до дисципліни

Головний чинник сталого економічного розвитку держави – зростання інтелектуального потенціалу нації і, в першу чергу, впровадження науково-технологічних новацій. Особливо велике значення відіграє група об'єктів інтелектуальної власності – промислова власність. До неї відносять: винаходи, корисні моделі, промислові зразки, знаки для товарів і послуг, зазначення походження товарів, технічна документація, секрети виробництва тощо.

3. Мета і завдання дисципліни

Мета вивчення дисципліни «Патентознавство» полягає в освоєнні необхідних знань системи інтелектуальної та промислової власності у винахідницькій та патентно-ліцензійній діяльності, методологічних основ створення об'єктів промислової власності та інженерної психології, захисту патентних прав, міжнародного співробітництва у сфері системи патентної інформації; вміння використовувати на практиці нормативно-правові акти при забезпеченні правової охорони науково-технічних досягнень і творчої продукції, виконанні патентно-інформаційних досліджень у певній галузі техніки; знайти аналоги та оформити заявку на об'єкт промислової власності. Патентознавство як навчальний предмет ставить за мету підготовку фахівців, які володіють теоретичною базою та практичними навичками на рівні законодавчих основ набуття, передачі, охорони і захисту прав на об'єкти права інтелектуальної власності, зокрема промислової власності в Україні і світі.

Предмет навчальної дисципліни «Патентознавство» – регулювання відносин у практиці інноваційного підприємництва, які складаються у зв'язку зі створенням, патентно-інформаційним дослідженням, набуттям прав, охороною, захистом, використанням та комерціалізацією об'єктів прав промислової власності.

Основні завдання курсу полягають у забезпеченні інтелектуального і соціального розвитку фахівців шляхом навчання основам документального оформлення та правових аспектів промислової власності.

4. Формат дисципліни

Для денної форми навчання:

Викладання курсу передбачає для засвоєння дисципліни традиційні лекційні заняття із застосуванням електронних презентацій у поєднанні із практичними роботами, виконанням самостійно підготовлених завдань.

Формат очний (offline / Facetoface).

Для заочної форми навчання:

Формат очний (offline / Facetoface), у міжсесійний період – дистанційний (online).

Blended Learning – викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп'ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, он лайн консультування тощо.

5. Результати навчання

У результаті вивчення дисципліни «Патентознавство» студенти повинні:

знати:

- основні поняття системи правової охорони промислової власності;
- складові системи промислової власності в нормах законодавства України;
- складові міжнародної системи охорони інтелектуальної власності;
- об'єкти права промислової власності;
- систему патентної інформації;
- алгоритм правової охорони об'єктів патентного права (винаходів, корисних моделей, промислових зразків);
- алгоритм правової охорони засобів індивідуалізації учасників цивільного обігу (торговельних марок, географічних зазначень, фірмових найменувань);
- права та обов'язки власників охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності;
- процедуру захисту прав інтелектуальної власності у разі їх порушення;

уміти:

- застосовувати на практиці нормативно правові акти при забезпеченні правової охорони науково-технічних досягнень;
- працювати з нормативно-правовими документами та патентною документацією;
- проводити патентні дослідження в певній галузі;
- оформити заявку на об'єкт промислової власності;
- скласти ліцензійний договір на передачу права або використання об'єктів прав промислової власності;
- скласти позовні документи до суду у випадку порушення прав на об'єкти промислової власності.

Набуттосоціальнонавичок(soft-skills):

- здійснювати професійну комунікацію, ефективно пояснювати і презентувати матеріал, взаємодіяти в проектній діяльності;
- не байдуже ставлення до участі у громадських суспільних заходах, спрямованих на підтримку здорового способу життя оточуючих.

6. Обсяг дисципліни

Вид роботи	Кількість годин
Лекції	14
Практичні заняття	28
Самостійна робота	48
Разом	90

7. Ознаки курсу:

Рік викладання	семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний\ вибірковий
2023- 2024	X	Будь-які спеціальності	X	Вибірковий (ВК)

8. Пререквізити

Ефективність засвоєння змісту дисципліни підвищиться, якщо здобувач вищої освіти володіє знаннями з основ менеджменту та / або підприємницької діяльності.

9. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

У період сесії бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з викладачем з приводу проведення занять та консультацій. У міжсесійний період комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) та оргтехніку для комунікації з викладачем та підготовки (друку) індивідуальних завдань.

10. Політики курсу

Університет – це організація, яка суворо дотримується усіх вимог законодавства, стандартів і правил та очікує від здобувачів вищої освіти відповідної поваги і дотримання правових норм. Університет гарантує забезпечення рівних прав усім здобувачам вищої освіти незалежно від їхнього соціального статусу, статі, віку, національності, релігійних та інших уподобань і сподівається, що взаємовідносини між усіма учасниками освітнього процесу та іншими членами суспільства базуватимуться на взаємоповазі та загально визнаних принципах культури, моралі і етики.

Здобувач вищої освіти старанно і чесно навчається з метою здобуття високоякісної освіти і навичок для задоволення своїх потреб, вимог держави, роботодавців, суспільства.

Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття за розкладом (у т.ч. в онлайн-форматі), не запізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Для проходження дисципліни необхідно мати конспект і зошит практичних занять. Працювати з навчальною та додатковою літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. У разі пропуску занять проводиться усна співбесіда по темі. Без особистої присутності здобувача підсумковий контроль не проводиться.

11. Навчально-методична карта дисципліни

Тема	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1			
Тема 1. Інтелектуальна власність як право на результат творчої діяльності людини.	1	2	5
Тема 2. Мета і принципи правової охорони	1	2	5
Тема 3. Система інтелектуальної власності.	1	2	5
Тема 4. Охорона прав на об'єкти промислової власності.	2	2	5
Тема 5. Охорона права на комерційну таємницю та ноу-хау	1	2	5
Змістовий модуль 2			
Тема 6. Міжнародна патентна класифікація.	2	2	5
Тема 7. Пошук патентної інформації.	1	2	6
Тема 8. Джерела патентної інформації.	1	2	6
Тема 9. Види робіт під час проведення патентних досліджень.	1	2	6
Тема 10. Ліцензування та передавання технологій.	2	2	6
Тема 11. Захист прав промислової власності.	1	2	6
Тема 12. ДСТУ 3575-97 «Патентні дослідження. Основні положення та порядок проведення».	–	2	6
Тема 13. ДСТУ 3574-97 «Патентний формуляр. Основні положення. Порядок складання та оформлення».	–	2	6
Тема 14. Підбір аналогів і вибір прототипу на винахід. Складання формули та реферату винаходу. Вимоги до укладання ліцензійного договору.	–	2	6
Разом	14	28	78

12. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма підсумкового контролю: залік.

Контроль знань та умінь здобувачів (поточний та підсумковий) здійснюється за кредитною трансферно-накопичувальною системою організації освітнього процесу в ЦНТУ. Рейтинг студента із засвоєння навчальної дисципліни визначається за стобальною та дворівневою («зараховано, «не зараховано») шкалами оцінювання результатів навчання. Він складається з рейтингу поточної навчальної роботи впродовж семестру, для оцінювання якої призначається 100 балів.

За навчальним планом передбачається при вивченні навчальної дисципліни виконання певних видів робіт на лекційних, практичних, семінарських заняттях, виконання індивідуальних завдань, інших видів навчальної діяльності, тому оцінка здобувачам вищої освіти вище 60 балів може виставлятися без виконання ними підсумкової залікової роботи.

Семестровий залік проводиться на останньому занятті, до початку екзаменаційної сесії.

Розподіл балів, які отримують студенти при вивченні дисципліни «Управління персоналом»

Поточний контроль та самостійна робота																Підсумковий контроль	
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2								Всього	Залік
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	ЗК 1	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	ЗК 2		
5	5	5	5	5	5	5	15	5	5	5	5	5	5	5	15	100	100

Примітка: T1, T2, ..., T14 – тижні, ЗК1, ЗК2 – поточний змістовий контроль.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і студентів на першому занятті.

Рівень знань оцінюється:

«Відмінно» / «Зараховано» – здобувач вищої освіти досконало засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання у процесі аналізу практичного матеріалу, висловлює власні міркування стосовно тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.

«Добре» / «Зараховано» – здобувач вищої освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, викладає його аргументовано, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, має практичні навички, висловлює власні міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або у процесі аналізу практичного матеріалу.

«Задовільно» / «Зараховано» – здобувач вищої освіти, володіє теоретичними знаннями з навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх з майбутньою діяльністю.

«Незадовільно» / «Не зараховано» – здобувач вищої освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі; відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані. Студенти, які не з'явилися на іспит без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

Переведення підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, вираженої у балах, в екзаменаційну (залікову) за національною шкалою та шкалою ЄКТС здійснюється за відповідною шкалою.

Шкала оцінювання

Оцінка за шкалою ЄКТС	Визначення	Оцінка		
		За національною системою (іспит, диференційований залік: курсова робота, практика)	За національною системою (залік)	За системою ЦНТУ
A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	Зараховано	90 – 100
B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	Зараховано	82 – 89
C	ДОБРЕ – в цілому правильна робота з певною кількістю грубих помилок			74 – 81
D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	Зараховано	64 – 73
E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії			60 – 63
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно попрацювати перед тим, як перескласти	2 (незадовільно)	Незараховано	35 – 59
F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота			1 – 34

Критерії оцінювання знань і вмінь здобувачів визначені [Положенням про організацію освітнього процесу в ЦНТУ](#) (С. 28 – 31).

13. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Цибульов П.М. Основи інтелектуальної власності / Навчальний посібник. К.: «Інститут інтелектуальної власності і права», 2005. 112 с.
2. Кузнецов Ю.М. Патентознавство та авторське право: Підручник. К. : Кондор, 2005. 428 с.
3. Інтелектуальна власність в Україні: правові засади та практика. Наук.-практ. вид. : у 4-х т. / За заг. ред. О. Д.Святоцького. Т. 3. Промислова власність. К. : Видавничий дім «ІнЮре», 1999. 656с.
4. Інтелектуальна власність в Україні: правові засади та практика. Наук.-практ. вид. : у 4-х т. / За заг. ред. О. Д.Святоцького. Т. 4. Оцінка інтелектуальної власності. Бухгалтерський облік та оподаткування. К.:Видавничий дім «ІнЮре», 1999. 384с.

5. Правові основи винахідництва та інноваційного підприємництва. Методичні вказівки до вивчення дисципліни. Кіровоград: КНТУ, 2005.
6. Дахно І.І. Право інтелектуальної власності. К.: Либідь, 2002.
7. Збірник нормативних актів з питань промислової власності./ Уклад. Жаров В. О. та ін: Під ред. Петров В.Л.: Держпатентне відомство України. К.: Вища школа, 1998.
8. Знак для товарів і послуг. К.: Ін Юре, 1999.
9. Корисна модель К.: Ін Юре, 1999.
10. Мікульонок І. О. Інтелектуальна власність та патентознавство: підручник /І. О.Мікульонок. – 3-тє вид., переробл. та доповн. К. : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2019. 244 с.
11. Петров О.О.Патентознавство: методичні рекомендації до практичних занять для студентів ІV курсу, напряму підготовки: 6.020105 «Документознавство та інформаційна діяльність» / О.О. Петров. К. : ДУТ, 2018. 15 с.
12. Патентознавство та інтелектуальна власність: Патентознавство: навчально-методичний комплекс [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. с спеціальності: «Менеджмент», спеціалізацій: «Менеджмент і бізнес-адміністрування», «Менеджмент міжнародного бізнесу», «Менеджмент інвестицій та інновацій», «Логістика» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: С.О.Пермінова. – Електронні текстові дані (1 файл: 631 КБ). К. : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 58 с.
13. Кожарская И.Ю., Прахов Б. Г. Патентное право. К.: Инст. интел. власн, і права, 2003. 140 с.
14. Кириченко І.А. Судова експертиза: охорона прав на об'єкти інтелектуальної власності. К.: Інст. інтел. власн. і права, 2004. 144с.
15. Добриніна Г.П., Пархоменко В.Д. Патентна інформація і документація. Патентні дослідження. К.: Інст. інтел. власн і права, 2004. 96 с.

Законодавство України про інтелектуальну власність:

1. Конституція України, від 28.06.1996 р. № 254 к/96-ВР.
2. Цивільний кодекс України, від 16.01.2003 р. № 435-IV.
3. Господарський кодекс України, від 16.01.2003 р. №436-IV.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984р. №8073-Х.
5. Кримінальний кодекс України, від 05.04.2001 р. № 2341-III.
6. Митний кодекс України, від 11.07.2002 р. № 92-IV.
7. Цивільний процесуальний кодекс України, від 18. 03.2004 р. № 1618-IV.
8. Господарський процесуальний кодекс України, від 06.11.1991 р.№1798-XII.
9. Декрет Кабінету Міністрів України «Про державне мито» від 21.01.1993 р. №7-93.
10. Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» 15.12.1993 р. №3687-XII.
11. Закон України «Про охорону прав на промислові зразки» від 15.12.1993 р. №3688-XII.
12. Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», від 15.12.1993 р. №3689-XII.

Міжнародні договори з інтелектуальної власності:

1. Конвенція про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності, від 14.07.1967 р.
2. Паризька конвенція про охорону промислової власності, від 20.03.1883р.
3. Договір про патентну кооперацію, від 19.06.1970 р.
4. Договір про патентне право, від 01.06.2000 р.
5. Женевський акт Гаазької угоди про міжнародну реєстрацію промислових зразків, від 02.07.1999 р.
6. Мадридська Угода про міжнародну реєстрацію знаків, від 14.04.1891 р.
7. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності, від 15.04.1994 р.

Інформаційні ресурси:

1. <https://base.uipv.org/searchBul/>.
2. [http:// https://base.uipv.org/searchBul/search.php?action=viewbul&dbname=inv&section=syst](http://https://base.uipv.org/searchBul/search.php?action=viewbul&dbname=inv&section=syst).
3. [http:// https://base.uipv.org/searchBul/search.php?action=viewbul&dbname=inv&section=ncmp](http://https://base.uipv.org/searchBul/search.php?action=viewbul&dbname=inv&section=ncmp).
4. [http:// ukrpatent.org/uk/articles/bases2](http://ukrpatent.org/uk/articles/bases2).
5. [http:// https://ukrpatent.org/uk/articles/legislation-and-standards#dstu](http://https://ukrpatent.org/uk/articles/legislation-and-standards#dstu).